

Τρίτη, 1 Νοεμβρίου 2011

Επίλογος

Το MemGram® τελειώνει εδώ. Το ίδιο και το βιβλίο. Δεν αισθάνομαι την ανάγκη να γράψω τίποτε άλλο. Για μένα η αποκάλυψη ήταν συνταρακτική. Νιώθω σάμπως τόνοι χρώματος να έφυγαν από πάνω μου και να αποκαλύφθηκα εγώ, η θαμμένη, που για χρόνια σάπιζα την επιφάνειά μου. Είμαι ενθουσιασμένη και λέω στους πάντες για τη νέα μου εμπειρία. Όμως η ωρίμανση πρέπει να γίνει σιγά σιγά. Τι καινούργιο θα βγει από το φρέσκο χρώμα που σκάφηκε, δεν ξέρω, έχω όμως μια μεγάλη αισιοδοξία.

Μεσολαβούν δύο πολύ ενδιαφέροντα ταξίδια και η μετάβασή μου στην πατρίδα των γονιών μου, μια πολύ σημαντική εμπειρία.

Τον ίδιο καιρό και ενώ βρίσκομαι στο ταξίδι, η έκρηξη στο Μαρί, οι κινητοποιήσεις των πολιτών, η επιστροφή μου στην Κύπρο και η συμμετοχή μου σ' αυτές. Αρθρογραφώ και αγωνιώ. Ο κυνισμός της εξουσίας με ενοχλεί αφάνταστα. Μου είναι αδιανόητη η ανηθικότητα της εξουσίας και η προσπάθεια εξαναγκασμού των πολιτών να αποδεχθούν τα απαράδεκτα.

Όμως, πώς μπορώ να απαιτώ ηθική από την εξουσία, που στο κάτω κάτω χωρίς ανηθικότητα δεν μπορεί να εδραιωθεί, όταν εγώ... Πρέπει να σταματήσω αυτή τη σχέση, αποφασίζω. Δεν είναι εύκολο. Ο Μ. είναι ο πρώτος άντρας – για φαντάσου, στα εξήντατρία μου! – που μ' έκανε να πω «σ' αγαπώ» χωρίς τα μύδια, στρείδια, πεταλίδες και όλα τα λοιπά της αμφιβολίας, της αγωνίας, της αβεβαιότητας που ήταν πριν κολλημένα πάνω στην αγάπη.

Παρ' όλα αυτά του ζητώ να μη με ξαναπάρει τηλέφωνο. «Θα κάνω ό,τι μου πεις», μου δηλώνει με πλήρη σεβασμό και αφού καταθέτει την αγάπη του, την έγνοια του και – χωρίς να το λέει λεκτικά – την ευγνωμοσύνη του. Ήμουν το όνειρό του. Το εφηβικό του όνειρο που έγινε πραγματικότητα. Ήταν μαθητής μου και με «θαύμαζε» από τότε.

Όταν ξαναβρεθήκαμε μετά από τόσα χρόνια, με φλέρταρε για πολύ καιρό ανεπαίσθητα και διακριτικά. Το ίδιο ανεπαίσθητα γλίστρησα κι εγώ σ' αυτή τη σχέση. Μου 'δωσε πολλά. Τη σιγουριά, τη βεβαιότητα, τη μη αμφιβολία. Τώρα όμως τον έστειλα εκεί που ανήκει και νομίζω ότι αυτή τη φορά είναι οριστικό.

Όλες τις προηγούμενες που είχαμε αποπειραθεί κάτι τέτοιο, είτε εκείνος είτε εγώ, με κάποια πρόφαση επανερχόμασταν δριμύτεροι. Είμαι μόνη και νιώθω την απώλεια να χρωματίζει τις μέρες και τις ώρες μου, αλλά τον ευγνωμονώ, γιατί με βοήθησε να ξεφοβηθώ την αγάπη.

Τώρα, νιώθω την καρδιά μου ανοιχτή και το χέρι μου απλωμένο στην αγάπη. Τον αγαπώ και αυτό με βοηθά να μπορέσω να αγαπήσω και άλλον άνθρωπο. Αν τύχει και βρεθεί, καλώς να έρθει. Αν όχι, τόσοι άλλοι δε την γεύτηκαν ποτέ...

Η Βερόνικα έχει φύγει από τη ζωή μου ως εάν δεν υπήρξε ποτέ. Είχε να διαχειριστεί δικές της υποθέσεις και χρειαζόταν χρόνο. Της τον έδωσα, αλλά δεν επανήλθε ποτέ. Αυτό μου στοίχισε και δεν ξέρω *πώς* και *αν* θα μπορούσε κάποιος να το διαχειριστεί χωρίς τη δική μου προπαίδεια στα ψυχολογικά. Μελανό σημείο του MemGram[®], που οι εισηγητές του πρέπει να λάβουν υπόψη, προκειμένου να δώσουν το καλύτερο σε όσους θα καταφύγουν σ' αυτό¹.

Έχω την απόλυτη πεποίθηση ότι αυτοί που θα αναλάβουν να το εφαρμόσουν θα πρέπει να είναι εκπαιδευμένοι έτσι, ώστε βοηθώντας από τη μια, να μην κινδυνεύουν να προκαλέσουν άλλη βλάβη. Γι' αυτό και, ενώ ήμουν τόσο ενθουσιώδης και προτρεπτική αμέσως μόλις τελείωσα, έγινα πιο συγκρατημένη στο να παροτρύνω κάποιον να το δοκιμάσει και του εφιστώ την προσοχή στο ότι η συμμετοχή του είναι εθελούσια, αλλά και ότι μπορεί μετά να βρεθεί ξεκάρφωτος και να πρέπει μόνος του να διαχειριστεί τις ανακαλύψεις του². Για όσους όμως πιστεύουν στην ομορφιά του εσωτερικού ταξιδιού, το συνιστώ πάραυτα.

Η Μαρί Καρντινάλ τελειώνει το βιβλίο της «Εγώ και αυτό»³ με τις φράσεις: «Η πόρτα έκλεισε πίσω μου. Μπροστά μου το αδιέξοδο δρομάκι, ο δρόμος, η πολιτεία, η χώρα, ο κόσμος και όρεξη για ζωή και δημιουργία μεγάλη σαν κι αυτόν.»

Έτσι νιώθω κι εγώ σήμερα, μέρα που πήρα από τα χέρια της Δέσποινας τη μετάφραση του βιβλίου μου στα Αγγλικά. Νιώθω να ανοίγομαι στον κόσμο. Όχι εγώ, το συναίσθημά μου, η αγάπη μου για τους ανθρώπους και η επιθυμία μου να τους βοηθήσω να δυναμώσουν τα φτερά τους. Όχι εγώ, δεν υπάρχει αυτό το «εγώ» τώρα που έχει δυναμώσει. Είναι το βιβλίο μου, που το νιώθω να πετά μακριά, να πάει να συναντήσει τους ανθρώπους που το έχουν ανάγκη, που έχει κάτι να τους πει.

¹ Ο δόκτωρ Μάρτν είχε ένσταση ως προς αυτό το σημείο και είχαμε μια πολύμηνη αλληλογραφία μέχρις ότου καταλήξουμε στην κοινά αποδεκτή εκδοχή, που υπάρχει στην αγγλέζικη μετάφραση.

² Ο δόκτωρ Μάρτν είχε επίσης ένσταση ως προς αυτό το σημείο, διότι υπάρχει ένα κλαμπ, στο οποίο μπορούν να συμμετέχουν όσοι έχουν περάσει από αυτή τη διαδικασία. Έτσι δεν αφήνονται μόνοι τους. Καθώς όμως εγώ δε γνωρίζω τόσα πολλά αγγλικά, ώστε να μπορώ να συμμετέχω, πρέπει να το διαχειριστώ μόνη μου. Το ίδιο, φαντάζομαι, μπορεί να συμβεί και σε άλλους μη αγγλομαθείς, οπότε επισημαίνω εδώ την προσοχή των αναγνωστών.

³ Marie Cardinal, “Les mots pour le dire”, Bernard Grasset, Paris, 1976

Ενάμιση χρόνο περίπου μετά, βρίσκω τον εαυτό μου πιο συγκροτημένο παρά ποτέ, πιο έτοιμο και ανοιχτό σε μεταβολές και μεταμορφώσεις, πιο δοτικό και γεμάτο αγάπη, χωρίς τον καταναγκασμό που έκαμνε την προσφορά μου αφόρητη.

Τώρα το χέρι μου είναι ανοιχτό, απλωμένο στην αγάπη. Αν αυτή θα έρθει, δεν ξέρω. Ξέρω όμως ότι, αν έρθει, το χέρι μου και η καρδιά μου δε θα είναι σφιγμένα⁴.

Δεν έχω τίποτε άλλο να πω. Είμαι γεμάτη ευγνωμοσύνη.

⁴. «Όταν σφίγγεις το χέρι σου, κανένας δεν μπορεί να βάλει τίποτα μέσα του, ούτε πια το χέρι σου μπορεί να πιάσει τίποτα», λέει ο Άλεξ Χάλεϊ στο εξαιρετικό βιβλίο του «Οι ρίζες», που έγινε το σίριαλ που μας συγκλόνισε για όσο καιρό παιζόταν και άφησε τα ίχνη του για πάντα μετά...